

Редакція:

09.01.2018

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

13.11.2017

м. Київ

N 920

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
05 грудня 2017 р. за N 1472/31340

Про затвердження Інструкції про порядок використання поліграфів у Національній поліції України

Відповідно до частини другої статті 50 Закону "Про Національну поліцію", Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року N 877, та з метою забезпечення використання поліграфів у Національній поліції України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію про порядок використання поліграфів у Національній поліції України, що додається.
2. Визнати такою, що втратила чинність, Інструкцію щодо застосування комп'ютерних поліграфів у роботі з персоналом органів внутрішніх справ України, затверджену наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2004 року N 842, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 27 жовтня 2004 року за N 1373/9972 (зі змінами).
3. Департаменту формування політики щодо підконтрольних Міністрові органів влади та моніторингу МВС (Боднар В. Є.) забезпечити в установленому порядку подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Голову Національної поліції України.

ПОГОДЖЕНО:

Міністр освіти і науки України

Л. М. Гриневич

Голова Національної поліції України
генерал поліції третього рангу

С. М. Князєв

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства внутрішніх справ
України

13 листопада 2017 року N 920

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

05 грудня 2017 р. за N 1472/31340

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок використання поліграфів у Національній поліції України

І. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає основні принципи, завдання, загальні умови, організацію проведення опитування осіб з використанням поліграфа у Національній поліції України.

2. У цій Інструкції терміни вживаються в таких значеннях:

ініціатор опитування (далі - ініціатор) - керівник, перші заступники і заступники керівника центрального органу управління поліцією, керівник структурного підрозділу центрального органу управління поліцією, керівники, перші заступники і заступники керівника територіального органу поліції, начальник Департаменту кадрового забезпечення та особа, уповноважена на проведення службового розслідування (перевірки);

опитувана особа - особа, яка досягла 18-річного віку та є працівником Національної поліції України або кандидатом для прийняття на службу в поліцію, визначена в завданні на проведення опитування, та надала добровільну згоду на проходження процедури опитування з використанням поліграфа;

опитування з використанням поліграфа (далі - опитування) - спеціально організований і науково-обґрунтований комплекс прийомів отримання, порівняння та інтерпретації психофізіологічних реакцій людини у відповідь на психологічні подразники;

поліграф - різновид спеціального психофізіологічного технічного засобу, який здійснює реєстрацію динаміки протікання не менше п'яти незалежних психофізіологічних процесів людини (грудного і діафрагмального дихання, серцево-судинної активності, електропровідності шкіри, рухової активності) у відповідь на пред'явлення за спеціальною методикою певних психологічних стимулів (запитань, зображень, предметів), не завдаючи шкоди життю, здоров'ю людини та навколишньому середовищу;

спеціаліст із проведення опитування з використанням поліграфа (далі - спеціаліст) - службова особа Національної поліції України, яка пройшла відповідну підготовку за напрямом проведення психофізіологічних досліджень з використанням поліграфа, отримала відповідний сертифікат і функціональними обов'язками якої передбачено проведення опитувань.

Терміни "близькі особи" та "конфлікт інтересів" вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про запобігання корупції".

3. Метою проведення опитування є перевірка наданої інформації.

4. Результати опитування не мають будь-якої доказової сили, носять вірогідний та орієнтовний характер, є одним із джерел інформації, що підлягає оцінці разом з іншою сукупністю зібраних даних.

Результати опитування не можуть бути підставою для застосування заходів, які обмежують законні права та свободи опитуваної особи.

5. Використання поліграфів у діяльності Національної поліції України здійснюється з дотриманням Конституції України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Кодексу законів про працю України, Законів України "Про Національну поліцію", "Про державну службу", "Про запобігання корупції", "Про очищення влади", "Про інформацію", "Про захист персональних даних" та інших актів законодавства.

II. Основні принципи використання поліграфа

1. За принципом добровільної згоди спеціаліст проводить опитування лише за умови отримання письмової згоди опитуваної особи.

Відмова від опитування не може тягти за собою утиск особи, порушення її законних прав та свобод.

2. За принципом правомірності опитування проводиться тільки за наявності відповідного завдання та в межах визначеного кола питань, про що спеціаліст повідомляє опитувану особу.

Ініціатива щодо опитування також може належати особі, стосовно якої, на її думку, висунуто безпідставні підозри або звинувачення.

3. З урахуванням принципу комплексності під час проведення опитування використовують всі наявні матеріально-технічні та методичні можливості з метою забезпечення повної та всебічної обґрунтованості висновків щодо опитуваної особи. Спеціаліст повинен забезпечити опитуваній особі психологічний комфорт.

4. За принципом конфіденційності інформація, отримана спеціалістом під час проведення опитування, а також та, що міститься в довідці про результати опитування з використанням поліграфа, не підлягає розголошенню, крім випадків, передбачених законодавством України.

5. За принципом забезпечення прав і свобод людини під час проведення опитування спеціаліст повинен дотримуватись основоположних прав і свобод людини, гарантованих Конституцією України, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, а також міжнародними договорами.

Опитувана особа повинна знати, щодо якої події проводиться опитування, бути ознайомлена з тематикою запитань, має право відмовитися від опитування на будь-якому етапі, не надавати пояснень щодо виникнення у нього тих чи інших психофізіологічних реакцій.

6. Згідно з принципом законності спеціаліст діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

III. Основні напрями та організація проведення опитування

1. У діяльності Національної поліції України опитування проводяться в таких випадках:

під час вступу кандидатів на службу до поліції;

у разі проведення атестування поліцейських;

перевірка з власної ініціативи особи, яка виявила бажання бути опитаною з використанням поліграфа, у тому числі під час проведення службових розслідувань;

здійснення оперативно-розшукової діяльності.

2. За необхідності проведення опитування його ініціатор готує та підписує завдання на проведення опитування з використанням поліграфа (додаток 1).

У завданні ініціатор зазначає мету, яка потребує з'ясування спеціалістом під час проведення опитування.

Завдання передається разом із необхідними матеріалами до підрозділу Національної поліції України, де працює спеціаліст, для погодження його безпосереднім керівником.

3. Спеціаліст вивчає наявні матеріали, робить висновок щодо можливості проведення опитування, призначає дату й місце його проведення, про що повідомляє ініціатора опитування.

4. У разі неможливості проведення опитування (за станом здоров'я опитуваної особи, не забезпечено необхідних умов для роботи) спеціаліст письмово (із зазначенням причин) інформує про це ініціатора опитування.

5. Керівники органів та підрозділів Національної поліції України, де проходить службу опитувана особа, здійснюють організаційне забезпечення опитування на всіх етапах, зокрема забезпечують явку опитуваної особи у визначені спеціалістом термін і місце.

6. Перед початком роботи спеціаліст пропонує опитуваній особі власноруч заповнити заяву про надання згоди на проведення опитування з використанням поліграфа (додаток 2).

У разі відмови особи від опитування безпосередньо перед або під час його проходження особі пропонують написати в довільній формі відповідну заяву із зазначенням причин своєї відмови.

Відмова від проведення опитування з використанням поліграфа не несе за собою будь-яких правових наслідків щодо такої особи, не свідчить про наявність у неї прихованої інформації.

Спеціаліст у розмові з опитуваною особою визначає наявність у неї протипоказань, зазначених у пункті 3 розділу IV цієї Інструкції, до проведення опитування.

Опитуваній особі роз'яснюються її права, безпечність опитування на поліграфі для життя, здоров'я людини, а також обговорюється тематика запитань, які будуть їй поставлені.

7. Опитування проводиться у три етапи:

1) підготовчий етап:

ознайомлення з матеріалами, складання та конструювання запитань;

з'ясування психічного та фізичного стану опитуваної особи;

установлення з опитуваною особою психологічного контакту;

отримання від особи письмової добровільної згоди на участь в опитуванні із застосуванням поліграфа;

перевірка та налагодження датчиків і каналів знімання (фіксації) інформації поліграфа;

установлення фонового рівня та типу реагування опитуваної особи;

2) етап безпосереднього проведення опитування:

проведення опитування шляхом запитань, побудованих відповідно до мети завдання;

поточний контроль психічного та фізичного стану опитуваного;

виявлення можливої протидії та вжиття заходів щодо її нейтралізації;

фіксація реагувань особи на запитання;

попередній аналіз результатів інтерв'ю;

3) завершальний етап:

аналіз результатів опитування;

проведення післятестової бесіди з опитуваною особою;

отримання від опитуваної особи письмової заяви про відсутність скарг після проведення опитування з використанням поліграфа;

підготовка спеціалістом довідки про результати опитування з використанням поліграфа.

IV. Загальні умови проведення опитування

1. Для забезпечення об'єктивності результатів опитування повинні бути дотримані умови щодо стану приміщення, належного фізичного та психологічного стану опитуваної особи.

Під час обстеження в приміщенні перебувають тільки спеціаліст та опитувана особа.

2. Для проведення опитування використовується спеціально обладнане або пристосовується наявне службове приміщення, яке відповідає таким вимогам:

площа приміщення - не менше 10 м²;

висота стелі - не менше 2,5 м;

стіни приміщення пофарбовані в нейтральні пастельні кольори та без деталей, які відвертають увагу;

обладнання приміщення повинно забезпечувати комфортні умови, освітленість, температура, вологість повітря, звукоізоляція - відповідати загальним нормам. Не дозволяється проводити опитування в приміщеннях, поблизу яких є джерела високої напруги, трансформатори, вантажні ліфти, працюють зварювальні апарати. Потрібно унеможливити раптові телефонні дзвінки, вхід до приміщення сторонніх осіб, гучні вигуки чи розмови працівників у сусідніх приміщеннях, коридорах.

3. Опитування із використанням поліграфа не проводиться, якщо в опитуваної особи виявлено та документально підтверджено:

1) гострий період соматичних та психічних захворювань;

2) гострий больовий синдром;

- 3) інтоксикацію організму;
- 4) захворювання, що супроводжуються вираженою серцево-судинною, дихальною недостатністю;
- 5) травми, анатомічні дефекти й обмороження пальців рук, ампутацію верхніх кінцівок;
- 6) вроджене чи набуте недоумство середнього та важкого ступенів;
- 7) вживання сильнодіючих препаратів або психотропних речовин, що впливають на функціонування центральної нервової, серцево-судинної чи дихальної систем;
- 8) вагітність.

4. Опитування також не проводиться, якщо:

- 1) спеціаліст безпосередньо підпорядкований опитуваній особі;
- 2) опитувана особа є близькою особою спеціаліста;
- 3) існує конфлікт інтересів між спеціалістом та опитуваною особою.

5. Внесення спеціалістом поліграфа завідомо неправдивих відомостей у матеріали опитування, розголошення ним персональних даних, розголошення особами, які мали доступ до інформації, про факт, хід і результати опитування з використанням поліграфа передбачає відповідальність, визначену законом.

V. Оформлення, зберігання та використання результатів опитування

1. Після закінчення роботи спеціаліст готує довідку про результати опитування з використанням поліграфа (додаток 3) (далі - довідка) у двох примірниках, в якій зазначає:

- 1) час і місце проведення опитування;
- 2) посаду, назву структурного підрозділу, звання, прізвище, ім'я, по батькові спеціаліста, який проводив опитування;
- 3) документ (сертифікат), що засвідчує проходження відповідної підготовки спеціалістом;
- 4) модель поліграфа, що використовувався, кількість каналів реєстрації психофізіологічних показників;
- 5) посаду, звання (за наявності), прізвище, ім'я, по батькові ініціатора;
- 6) прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посаду (за наявності) опитуваної особи;
- 7) підстави для проведення опитування та його мету;
- 8) питання, що перевірялися;
- 9) опис отриманих результатів та їх обговорення;
- 10) посаду, звання та підпис спеціаліста, який проводив опитування.

2. У довідці про результати опитування з використанням поліграфа зазначається, що висновки вірогідні та орієнтовні, не можуть бути використані як доказ, потребують додаткової перевірки та пошуку доказів в установленому законодавством порядку.

3. Облік проведених опитувань та складені довідки про результати опитування з використанням поліграфа реєструються в журналі обліку опитувань, проведених з використанням поліграфа (далі - журнал) (додаток 4), який веде спеціаліст.

4. За необхідності журналу та довідці про результати опитування з використанням поліграфа присвоюється гриф обмеження доступу відповідно до законодавства України.

5. Перший примірник довідки про результати опитування з використанням поліграфа в тринадцятиденний термін з моменту проведення опитування (в семиденний термін - у разі проведення опитування при атестуванні поліцейських) надсилається ініціатору опитування з подальшим долученням в установленому порядку до особової справи опитуваної особи чи матеріалів службового розслідування.

6. Матеріали опитування (завдання, заяви про згоду чи відмову, другий примірник довідки, інші документи) зберігаються в окремій номенклатурній справі "Матеріали проведення опитувань з використанням поліграфа" протягом трьох років і знищуються в порядку, встановленому законодавством.

7. Особа, яка пройшла опитування, має право ознайомитись із результатами проведеного опитування.

VI. Обов'язки спеціаліста під час проведення опитувань та контроль за проведенням опитування

1. Під час проведення опитування з використанням поліграфа спеціаліст зобов'язаний:

всіляко запобігати можливим негативним наслідкам своєї професійної діяльності, не допускати будь-яких дій чи заяв, що загрожують недоторканності особи;

утримуватися від використання своїх знань і становища з метою приниження людської гідності, пригнічення особистості або маніпулювання особою.

2. Контроль за дотриманням спеціалістом вимог законодавства, матеріально-технічне та методичне забезпечення покладаються на керівників органів та підрозділів Національної поліції України, в яких працює спеціаліст.

3. У разі тиску з боку опитуваних чи інших осіб на спеціаліста з метою примушення його надати недостовірні висновки чи порушити методику проведення опитування спеціаліст негайно повідомляє про це свого безпосереднього або прямого керівника та припиняє роботу.

Директор Департаменту формування
політики щодо підконтрольних
Міністрові органів влади
та моніторингу МВС

В. Є. Боднар

Додаток 1
до Інструкції про порядок використання
поліграфів у Національній поліції
України
(пункт 2 розділу III)

ЗАВДАННЯ
на проведення опитування з використанням
поліграфа

Прошу провести опитування з використанням поліграфа

(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, за наявності - звання та посада)

Мета опитування: _____

Орієнтовний перелік питань:

Ініціатор

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

___ 20__ року

ПОГОДЖЕНО:

(посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

___ 20__ року

Додаток 2
до Інструкції про порядок використання
поліграфів у Національній поліції
України
(пункт 6 розділу III)

ЗАЯВА
про надання згоди на проведення опитування з
використанням поліграфа

Я, _____

(прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, за наявності - звання та посада)

_____ ,
надаю свою згоду на участь у проведенні опитування з використанням поліграфа у зв'язку з

_____ (причина)

Я не заперечую щодо порядку і умов проведення опитування з використанням поліграфа.
Мені пояснено, що:

опитування буде проводитися тільки після надання мною письмової добровільної згоди;

відмова від проведення опитування не може призводити до обмеження моїх прав, свобод та законних інтересів;

перед початком опитування мене ознайомлять із тематикою питань, що будуть поставлені, та дадуть можливість попередньо їх обговорити;

я маю право на будь-якому етапі опитування зробити перерву, відмовитися від відповіді на будь-яке запитання та подальшої участі в опитуванні;

опитування може фіксуватися за допомогою засобів аудіо- та відеозапису;

я буду ознайомлений з результатами опитування, які зберігатимуться в окремій номенклатурній справі.

Скарг на стан здоров'я та самопочуття не маю.

Я _____ згоду на обробку персональних даних відповідно до
(не надаю / надаю)

Закону України "Про захист персональних даних".

Я _____ згоду на проведення аудіо- та відеозапису.
(не надаю / надаю)

Своє рішення про участь в опитуванні з використанням поліграфа приймаю добровільно, без застосування погроз, насильства чи інших незаконних засобів впливу на мене від будь-кого.

Готовий(а) дотримуватися необхідних правил поведінки.

_____ 20__ року

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Заяву отримав, права роз'яснив: _____

(посада, звання, прізвище,

ініціали, підпис)

_____ 20__ року

ДОВІДКА
про результати опитування з використанням
поліграфа

_____ 20__ року

(назва населеного пункту)

Опитування розпочато о (об) _____._____

Опитування закінчено о (об) _____._____

Мною, _____

_____ (посада, найменування підрозділу, звання, прізвище, ініціали спеціаліста, який
проводив опитування)

(_____ освіта (диплом N _____), підготовка за напрямом проведення _____
(свідоцтво про підвищення кваліфікації, сертифікат від _____ N _____)), на підставі

_____ (підстава опитування)

у приміщенні _____

_____ (місце проведення опитування, адреса, дата

проведення)

з використанням поліграфа _____

_____ (модель приладу

_____ та кількість каналів реєстрації психофізіологічних
показників)

проведено психофізіологічне дослідження стосовно _____

_____ (прізвище,

ім'я, по батькові,

_____ рік народження опитуваного, інша інформація за потреби)

Опитування проведено з метою _____

_____ (стисло мета)

У передтестовій бесіді _____

_____ (пояснення опитуваного щодо наданих ним відомостей,

його ставлення до факту,

_____ щодо якого проводиться опитування, наявність заяви про згоду на
проведення опитування)

Під час опитування _____

_____ (використані методики, пройдені тести, отримані

позитивні реакції на питання,

_____ що викликали зміни в психофізіологічних реакціях опитуваного та свідчать про
наявність в опитуваного

_____ психологічної установки на приховування інформації)

Результати опитування дають змогу дійти таких висновків: _____

Спеціаліст

(посада, звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

_____ 20__ року

Додаток 4
до Інструкції про порядок використання
поліграфів у Національній поліції
України
(пункт 3 розділу V)

ЖУРНАЛ
обліку опитувань, проведених з використанням
поліграфа

(найменування підрозділу Національної поліції України)

Розпочато: "___" _____ 20__ року

Закінчено: "___" _____ 20__ року

N з/ п	Ініціатор опитування (П. І. Б., орган, вхідний номер та дата надходження документа)	П. І. Б., рік народження опитуваної особи (за наявності - звання та посада)	Відмітка та дата про проведення опитування (у разі непроведення опитування зазначається, з яких причин)	Дата складання та номер довідки	Виконавець	Дата, прізвище, підпис ініціатора про отримання або відмітка про направлення першого примірника довідки
1	2	3	4	5	6	7